

Monumentnummer*: 527562

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 16 augustus 2004
Kadaster deel/nr 82956/111

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Bleskensgraaf ca Molenlanden Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Bleskensgraaf

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Bleskensgraaf D 10

Omschrijving**

Inleiding

MOLENRESTANT MET UITBOUW. De wipmolen met de naam 'Veltmolen' is vermoedelijk in de eerste helft van de 18e eeuw gebouwd als poldermolen voor de bemaling van de polder Gijbeland en Noordzijde Hofwegen, waarschijnlijk ter vervanging van een molen die direct aan de oever, de Graafstroom, stond ter bemaling van de in de 15e eeuw ontstane polder. Hij maalde, zoals in de streek meer gebruikelijk, op de boezem uit middels een omkade voorboezem. De molen had een inwendige molenaarswoning, een scheprad als wateropvoerwerktuig en werd in 1913 voorzien van een oliemotor als hulpkrachtbron voor de aandrijving van het scheprad. Hierdoor verviel de inwendige woonruimte en om die reden werd een vrijstaande molenaarswoning bij de molen gebouwd. De molen is in 1926 onttakeld, waarbij het wiekenkruis, het bovenhuis en een deel van het gaande werk werden verwijderd. Het molenrestant behield de functie van gemaal waarin de oliemotor het gehandhaafde uitwendige scheprad aandreef. Omstreeks 1948 werden het scheprad en de oliemotor vervangen door een elektrische centrifugaalpomp in een uitbouw aan de oostzijde van het molenrestant. Omstreeks 1980 werd het gemaal buiten gebruik gesteld. Het molenrestant kreeg een functie als niet-permanent bewoonde woning en is tot op heden als zodanig in gebruik. Het molenrestant ligt circa 230 meter ten noorden van het riviertje de Graafstroom, ten oosten van Bleskensgraaf. De eigen waterlopen en de eerder genoemde voorboezem zijn nog steeds aanwezig. Het molenrestant heeft nog steeds een beeldbepalende functie in het open polderlandschap.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Het molenrestant met uitbouw bestaat uit een lage gemetselde bakstenen voet met daarop de houten piramidevormige ondertoren van een wipmolen met daaromheen een min of meer ronde molenwerf met eigen waterlopen. Het uit twee bouwlagen bestaande molenrestant heeft een originele tunnel met ijsselsteentjes en is gedekt met riet en voorzien van een puntdak.

Waardering

Het molenrestant met uitbouw is van algemeen belang:

- vanwege bouwtechnisch-historische waarden als herkenbaar en representatief relict van een wipmolen die in de 20e eeuw is omgebouwd tot motorgemaal;
- vanwege cultuurhistorische waarden als essentieel onderdeel van de ontginnings- en waterstaatkundige geschiedenis van Zuid-Holland en de Alblasserwaard in het bijzonder en de plaatselijke geschiedenis;
- vanwege situationele waarden betreffende de belendende waterlopen, waaronder de omkade voorboezem, het open polderlandschap en de historische gaafheid van de open omgeving.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Molen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument